

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาถูกกล่าวถึงและนำเสนอเป็นนโยบายของรัฐมาเป็นเวลาช้านานนับตั้งแต่งานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่จัดขึ้นในปี พ.ศ.2517 และได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งได้ย้ำถึงหลักการปฏิรูปการบริหารการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า

“หลักการสำคัญที่คำนึงถึง คือ เอกภาพในการบริหารการศึกษาระดับกระจายอำนาจ ความเสมอภาค การสนองตอบต่อความต้องการของท้องถิ่น การร่วมมือประสานงาน การวินิจฉัยตัดสินปัญหาโดยองค์คณะบุคคลและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา” (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา, 2521)

จวบจนมาถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุถึงความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ชัดเจนในมาตรา 8 (2) ที่ระบุ “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” และในมาตรา 9 (2) ที่กำหนด “ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ทั้งนี้ภายใต้หลักการของการกระจายอำนาจและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมดังกล่าวมิได้เป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นไปเพื่อให้การศึกษาสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในมิติของการมีงานทำและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มิติของความเข้มแข็งทางสังคมและการรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนมิติของการรัฐสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมของท้องถิ่นในกิจการอันมีผลโดยตรงต่อท้องถิ่นเอง (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่และอมรวิรัช นาคทรพรพ, 2539) ซึ่งเป็นการพัฒนาจากฐานรากที่ทุกภาคส่วนในพื้นที่ได้มีโอกาสเข้ามาดูแลและจัดการศึกษาเอง อันจะช่วยเพิ่มความรับผิดชอบในการดำเนินงานขององค์กรในท้องถิ่น และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการศึกษาที่เสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องต่อความเป็นท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยท้องถิ่นสามารถกำหนดขอบเขตการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับขอบเขตความต้องการของตน ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียในการใช้ทรัพยากรได้ (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2548) สอดคล้องกับผลการวิจัยกรณีศึกษาที่เมืองซิลิคอนแวลลีย์ในสหรัฐอเมริกา ได้มีกลไกสำหรับดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยกล่าวว่า เพื่อให้มีการพัฒนาเป็นระบบและต่อเนื่องต้องอาศัยความเข้าใจ การเห็นใจและทรัพยากรจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ก้าวถึงขั้นเยี่ยมยอดระดับโลกนั้น นักการศึกษา ผู้ปกครอง วงการธุรกิจ มูลนิธิต่าง ๆ และชุมชน ต้องมารวมตัวกัน

และสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนำสาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วม ถือเป็นหัวใจของความสำเร็จในการดำเนินการ และที่สำคัญคือการดึงองค์กรท้องถิ่นต่างๆ มาเป็นผู้ร่วมกิจการโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) และข้อมูลจากหลายประเทศที่สนับสนุนความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม เช่น ประเทศสวีเดนและเดนมาร์กพบว่า การกระจายอำนาจการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยให้แต่ละท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย เชื่อมโยงวิทยาการสมัยใหม่กับสมัยเก่า และการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน และภาคเอกชน ทำให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเป็นการสร้างคนป้อนเข้าสู่ชุมชน เช่นเดียวกับประเทศแคนาดาที่กล่าวว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ส่งผลให้สถานศึกษาในท้องถิ่นบริหารจัดการได้คล่องตัวและมีความเป็นอิสระ เป็นต้น (เครือข่ายพ่อแม่เยาวชนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา แหล่งที่มา <http://www.parent-youth.net>) ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นั้นน่าจะถือเป็นพลวัตภายในของชุมชน ในสังคมและหน่วยงานในสังคมทุกหน่วยด้วย

อย่างไรก็ตามจากข้อมูลการรายงานสภาวะการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ที่ผ่าน มาพบว่า มีความก้าวหน้าไปค่อนข้างช้าหรือมีความก้าวหน้าเฉพาะบางสถานศึกษาบางแผนกวิชา ชั้นเรียน หรือบางชุมชน เฉพาะที่ผู้บริหารครู อาจารย์ ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจและสนใจเรื่อง การปฏิรูปการศึกษา หรือมีความก้าวหน้าเฉพาะการออกกฎหมาย การเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร แต่มีความก้าวหน้าด้านการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างใหม่ที่เน้นผู้เรียน ใฝ่รู้ รักการอ่าน คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น และเก่ง ดี มีความสุข ค่อนข้างน้อย เนื่องจากครูอาจารย์ส่วนใหญ่ยังคงเคยชินกับการสอนแบบบรรยายจากตำรา และสอบวัดผลแบบท่องจำ และไม่ได้เรียนรู้ใหม่มากพอที่จะปฏิรูป การสอนแบบใหม่ได้ ครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตัวเองน้อย ประชาชนยังมีส่วน ร่วมในการปฏิรูปการศึกษาน้อยมาก และชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและขาดเครือข่าย การเรียนรู้ในชุมชน (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ; สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2549 ; สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา แหล่งที่มา <http://www.onesqa.or.th>) และเมื่อพิจารณาเรื่องการกระจายอำนาจและการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นยิ่งเห็นถึงความล่าช้า โดยปรากฏในรายงานสภาวะ การศึกษาไทยติดต่อกันหลายปีที่ต่างยืนยันถึงปัญหาความล่าช้าในเรื่องนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่งรากเหง้าของปัญหาส่วนหนึ่งมาจากการติดยึดและความเคยชินกับ อำนาจและระบบการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจอย่างเดิมที่ทำให้หน่วยงานส่วนกลางยังคงมี อิทธิพลสูงในการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่เน้นความมีแบบแผนเป็นหนึ่งเดียว (Uniformity) (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่และอมรวิรัช นาคทรพรพ, 2539)

ในขณะที่เดียวกันนักวิชาการและนักพัฒนาหลายท่านได้ชี้ถึงกระบวนการประชาคม (civic movement) ว่าเป็นเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่จะเป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมในมิติต่าง ๆ รวมถึงการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐเอง โดยอาศัยพลังการมีส่วนร่วมจากทั้งภาครัฐ ภาควิชาการและภาคประชาคมร่วมเรียนรู้และทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ประเวศ วะสี, 2546, รั้งสรรค์ ธนะพรพันธ์, 2539) โดยแนวคิดประชาคมนั้นมีกระบวนการที่หลากหลายและมีพัฒนาการที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่ประชาคมจะเน้นความเป็นชุมชน เป็นการต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของชุมชนและประชาชนในฐานะชนบท มาสู่ความเป็นพื้นที่ประชาคมของคนชั้นกลางหรือคนเมืองมากขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นของกระแสแนวคิดประชาคมที่สอดรับกระแสความสนใจของโลกที่ให้ความสำคัญกับแนวชุมชนนิยม เสรีนิยม หรือขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (โอภาส ปัญญาและพิเชษฐ์ หนองช้าง, 2542) ซึ่งแนวคิดกระบวนการประชาคมนี้นี้ได้ขยายวงกว้างออกไปมากขึ้นจนถูกผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 ผนวกกับแนวคิดของชยอนันต์ สมุทรวณิช เรื่องประชาธิปไตยอันเป็นที่มาของการปฏิบัติการเสริมสร้างประชาคมโดยภาครัฐในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประชาคมจังหวัด อำเภอ ตำบล ทั้งนี้โดยใช้หลักการเรื่องชุมชนถักทอแหวนอนแล้วเชื่อมโยงกับโครงสร้างในแนวคิดของรัฐ โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานให้เกิดขบวนการอาจเป็นข้าราชการ นักวิชาการ ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มธุรกิจ หรือกลุ่มอื่นๆ ซึ่งภาคปฏิบัติจริงพบว่า ประชาคมที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด ระดับตำบล ล้วนแต่มีชุมชนที่เข้มแข็งมีขบวนการประชาชนก่อตัวมาอย่างต่อเนื่องซึ่งประชาคมอาจจะอยู่ในรูปขององค์กร หรือไม่ใช้องค์กร แต่มีจุดเน้นอยู่ที่การรวมตัวแบบสมัครใจ การมีจิตสำนึกร่วมกันเพื่อกำหนดกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งการใช้กระบวนการประชาสังคมหรือประชาคมในระดับท้องถิ่นดังกล่าวได้ปรากฏให้เห็นความสำเร็จมาแล้วในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พื้นที่ (area-based strategy) ในด้านต่างๆ อาทิ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การต่อสู้ความยากจน ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมสุขภาพ ฯลฯ บนฐานการขับเคลื่อนโดยกระบวนการประชาคมดังกล่าว (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549, สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ, 2548)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาคมกับการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านความยากจน และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการประชาคม หรือชุมชนเข้มแข็งเป็นส่วนใหญ่ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาคมเพื่อการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นนั้นปรากฏให้เห็นน้อยมาก ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพบว่าปัจจุบันได้มีหลายภาคส่วนได้ริเริ่มและก่อตัวเป็นกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการจัดการศึกษาที่ดำเนินการโดยภาครัฐมีความล่าช้า ไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น กระบวนการประชาคมจึงได้รวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาที่กำลังอยู่ในขั้นวิกฤตในท้องถิ่นของตน ดังนั้นการที่ผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษากระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น จึงเป็นเรื่อง

ที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากกระบวนการประชาคมเป็นการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ทุกกลุ่ม รวมถึงผู้ที่สนใจและมีเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการศึกษาในท้องถิ่นของตน อันเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา “คน” ประกอบกับระยะหลังกระแสเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีความเป็นท้องถิ่น และก่อให้เกิดการรวมตัวของชาวบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาททำงานร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ขึ้น กระแสภูมิปัญญาท้องถิ่นและกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นต่างๆ โดยการรวมตัวของกลุ่มประชาคมจังหวัดต่างๆ เริ่มเกิดขึ้นอย่างเป็นล่ำเป็นสันในหลายจังหวัด ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีและจะเป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จในความพยายามสร้างสรรค์หลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายตามอัตลักษณ์และความต้องการของแต่ละท้องถิ่น (อมรวิชัย นาคทรพรพ, 2545)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการประชาคมที่ก่อรูปชัดเจนและเข้าไปขับเคลื่อนการศึกษาในท้องถิ่น โดยกระบวนการประชาคมดังกล่าวอาจจะเกิดจากจุดเริ่มต้นของปัญหาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นที่รุนแรง หรืออาจเกิดจากความต้องการของคนในท้องถิ่นที่ต้องการพัฒนาการศึกษาของตนเองให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ซึ่งทุกฝ่ายเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องระดมความคิดและความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ อาทิ ภาคประชาชน ภาครัฐ เช่น เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกระบวนการในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นความน่าสนใจอย่างยิ่ง ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงกระบวนการที่เกิดขึ้น การทำงานของกระบวนการประชาคม ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของกระบวนการประชาคมที่ทำการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น โดยองค์ความรู้ที่ได้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการประชาคมและเป็นการแสวงหาทางเลือกในการพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามวิจัย

1. กระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างไรและอยู่ภายใต้เงื่อนไขสำคัญอะไร
2. กระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นมีการทำงานอย่างไร
3. ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นคืออะไร
4. ผลที่เกิดจากการพัฒนาของกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างไร

5. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของ
ท้องถิ่นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของกระบวนการ
ประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษา
ของท้องถิ่น

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่ที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นพื้นที่ที่มีกระบวนการประชาคมเข้าไปดำเนินการ
พัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
2. การจัดการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบ
การศึกษาในระบบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการประชาคม หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการของประชาคมที่เป็นการ
รวมกลุ่มบุคคล องค์กร และภาคส่วนต่างๆ ในท้องถิ่นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
นับตั้งแต่การเกิด การทำงานที่มีการวางแผน การระดมทุน การสร้างกระบวนการเรียนรู้ การ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาและการประเมินผลการพัฒนาร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน
สังคม

การพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการเพื่อปรับปรุงและ
แก้ปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และท้องถิ่นให้ความสนใจจะพัฒนา

เครือข่าย หมายถึง การรวมตัวของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายที่อาศัยกิจกรรมที่
เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นเป้าหมายนำทางและยึดเอาพื้นที่เป็นที่ตั้งแห่งความสำเร็จในการทำงาน
ร่วมกันของทุกฝ่าย โดยองค์กรหรือกลุ่มที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายต่างๆ ที่มีความเป็นอิสระไม่ขึ้น
ต่อกัน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับก่อนอุดมศึกษา เป็นการศึกษา
เบื้องต้นที่รัฐจะต้องจัดให้ประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง ตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียน จนถึง
มัธยมศึกษาตอนปลายไม่น้อยกว่า 12 ปี เพื่อเป็นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมีคุณภาพ

การศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีการวางระบบแบบ
แผน วัตถุประสงค์ หลักสูตร วิธีการจัดการ กระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและ
ประเมินผลที่แน่นอนชัดเจน โดยมีความมุ่งหมายหลักที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มี
คุณลักษณะที่พอเพียงและพร้อมที่จะทำหน้าที่ต่างๆ ในสังคมและในอนาคต

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Structuration Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาของ Anthony Giddens มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น โดยทฤษฎีการก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Structuration Theory) นั้นเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับผู้กระทำ (Actor/Agency) ซึ่งทำงานแบบพึ่งพาและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโครงสร้างมีความสัมพันธ์ในลักษณะทวิภาวะของโครงสร้าง (Duality of Structure) ซึ่งไม่ได้มองว่ามโนทัศน์อันหนึ่งกำหนดมโนทัศน์อีกอันหนึ่ง ผู้กระทำสามารถเข้าไปเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกำหนดการพัฒนาการศึกษาด้วยตนเอง ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างซึ่งหมายถึงกฎและทรัพยากรยังคงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้กระทำและยังคงทำงานแบบพึ่งพากันและกันจนสามารถพัฒนาการศึกษาและก่อให้เกิดความหมายใหม่ของการศึกษาในท้องถิ่นได้ ซึ่งการประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Anthony Giddens ในการอธิบายกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นสามารถสรุปกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงเงื่อนไขของการเกิดกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
2. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการเกิด การรักษาและการพัฒนาของกระบวนการประชาคมในการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
3. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคของกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น
4. ได้แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการประชาคมเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น

